

EBA/GL/2022/05

14. kesäkuuta 2022

Ohjeet

direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan ja VI luvun mukaisista vaatimustenmukaisuuden hallintaan liittyvistä toimintaperiaatteista ja menettelytavoista sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävästä ja vastuista

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan nojalla¹. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja luotto- tai finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.

2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä sovellettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä tai siitä, miten unionin lainsäädäntöä on sovellettava tietyllä osa-alueella. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellista kehystään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Ilmoittamisvaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 21.11.2022, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, sekä muussa tapauksessa syyt niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, EPV katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolta saatavalla lomakkeella, jonka viitteeksi merkitään ”EBA/GL/2022/05”. Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa vaatimustenmukaisuuden noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös mahdollisista muutoksista vaatimuksenmukaisuuden noudattamisessa on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle.

4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Aihe, soveltamisala ja määritelmät

Aihe ja soveltamisala

5. Ohjeissa esitetään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön, ylimmän hallintoelimen sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisesta vastaavan toimivaan johtoon kuuluvan henkilön asema, tehtävät ja vastuut sekä direktiivin (EU) 2015/849 8, 45 ja 46 artiklassa tarkoitetut sisäiset toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat.

6. Ohjeita sovelletaan direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyyn luottolaitokseen tai 2 kohdassa määriteltyyn finanssilaitokseen. Ohjeita sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa kaikkiin olemassa oleviin ylimpiin hallintorakenteisiin riippumatta siitä, mitä hallintorakennetta käytetään (yksiportaista ja/tai kaksiportaista ja/tai muuta rakennetta).

7. Ilmaisuja ”johtotehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin” ja ”valvontatehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin” käytetään näissä ohjeissa viittaamatta mihinkään tiettyyn hallinto- ja ohjausrakenteeseen, ja (liikkeenjohtoon osallistuvan) johtajan tehtävään tai (liikkeenjohtoon osallistumattomaan) valvontatehtävään tehtävien viittausten tulisi katsoa koskevan kyseisistä toiminnoista kansallisen lainsäädännön mukaisesti vastaavia elimiä tai ylimmän hallintoelimen jäseniä. Kansallisessa yhtiöoikeudessa voi olla erityisiä säännöksiä ylimmästä hallintoelimestä, ja näitä ohjeita sovelletaan kyseisistä säännöksistä riippumatta.

Keitä ohjeet koskevat

8. Nämä ohjeet on osoitettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdan iii alakohdassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Ne on osoitettu myös direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 1 kohdassa määritellyille luottolaitoksille tai 2 kohdassa määritellyille finanssilaitoksille, jotka ovat asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 1 a kohdassa tarkoitettuja finanssialan toimijoita.

Määritelmät

9. Ellei toisin ilmoiteta, näihin ohjeisiin sisältyvillä termeillä tarkoitetaan samaa kuin direktiivissä (EU) 2015/849 käytetyillä ja määritellyillä termeillä. Lisäksi näissä ohjeissa tarkoitetaan

ylimmällä hallintoelimellä

yhtä tai useampaa luotto- tai finanssilaitoksen elintä, joka on nimetty kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja jolla on toimivalta vahvistaa luotto- tai finanssilaitoksen strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen ja joka valvoo ja

seuraa johdon päätöksentekoa ja johon kuuluvat laitoksen toimintaa tosiasiallisesti johtavat henkilöt

valvontatehtäväänsä	hoitavalla	ylimmällä	ylintä hallintoelintä sen valvoessa ja seuratessa johdon päätöksentekoa
		hallintoelimellä	
johtotehtäväänsä	hoitavalla	ylimmällä	ylintä hallintoelintä sen huolehtiessa
hallintoelimellä			luotto- tai finanssilaitoksen päivittäisestä johtamisesta.

3. Täytäntöönpano

Voimaantulopäivä

10. Nämä ohjeet tulevat voimaan 1. joulukuuta 2022.

4. Ohjeet

4.1 Ylimmän hallintoelimen tehtävä ja vastuut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan järjestelmässä ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan toimivaan johtoon kuuluvan henkilön tehtävä ja vastuut

11. Ylimmän hallintoelimen tulee vastata luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan yleisen strategian hyväksymisestä ja sen täytäntöönpanon valvonnasta. Tätä varten sillä tulee olla yhteisesti riittävästi tietoa, osaamista ja kokemusta, jotta se pystyy ymmärtämään luotto- tai finanssilaitoksen toimintaan ja liiketoimintamalliin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit. Tämä koskee myös tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen liittyvästä kansallisesta säädös- ja sääntelykehyksestä.

4.1.1 Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen asema rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan järjestelmässä

12. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen tulee vastata sisäisen hallinnon ja ohjauksen sekä sisäisen valvonnan järjestelmästä sen varmistamiseksi, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisessä sovellettavia vaatimuksia noudatetaan.

13. Hallintoa ja ohjausta koskeissa Euroopan valvontaviranomaisten ohjeissa² esitettyjen määräysten lisäksi luotto- tai finanssilaitoksen valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen olisi soveltuvin osin

- a) saatava tietoa koko liiketoimintaa koskevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvion tuloksista
- b) seurattava ja valvottava, ovatko rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat riittäviä ja tehokkaita niiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien kannalta, joille luotto- tai finanssilaitos altistuu, ja ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tarvittaessa ryhdytään korjaustoimenpiteisiin
- c) tarkasteltava vähintään kerran vuodessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toimintakertomusta ja saatava sitä useammin välipäivityksiä niiden toimien osalta, jotka altistavat luotto- tai finanssilaitoksen suuremmille rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille

² Direktiivin 2013/36/EU mukaiset EPV:n ohjeet hallinnosta ja ohjauksesta: EBA/GL/2021/05; ESMAn ohjeet compliance-toimintaa koskevista MiFID II:n vaatimuksista tietyiltä osin: ESMA35-36-1946; EIOPAn hallintojärjestelmää koskevat ohjeet: EIOPA-BoS-14/253 FI

- d) arvioitava vähintään kerran vuodessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon toiminnan tehokkuutta, muun muassa ottamalla huomioon kaikkien mahdollisesti tehtyjen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien sisäisten ja/tai ulkoisten tarkastusten päätelmät, myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalle toimihenkilölle osoitettujen henkilöresurssien ja teknisten resurssien asianmukaisuudesta tehtyjen tarkastusten päätelmät.

14. Valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen olisi varmistettava, että jaksossa 4.1.3 tarkoitetulla ylimmän hallintoelimen jäsenellä tai soveltuvien osien jaksossa 4.1.4 tarkoitetulla toimivaan johtoon kuuluvalla henkilöllä, joka on vastuussa direktiivin (EU) 2015/849 noudattamisessa tarvittavien lakien, asetusten ja hallinnollisten säännösten täytäntöönpanosta,

- a) on tietoa, osaamista ja kokemusta, jotka ovat tarpeen niiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi, joille luotto- tai finanssilaitos altistuu, sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta, että kyseinen henkilö
- b) tuntee hyvin luotto- tai finanssilaitoksen liiketoimintamallin ja sen toiminta-alan sekä sen, missä määrin kyseinen liiketoimintamalli altistaa luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille, ja että kyseiselle henkilölle
- c) ilmoitetaan hyvissä ajoin päätöksistä, jotka voivat vaikuttaa riskeihin, joille luotto- tai finanssilaitos altistuu.

15. Valvontatehtäväänsä hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä olisi oltava käytössään riittävän yksityiskohtaiset ja laadukkaat tiedot, jotka sen tulee ottaa huomioon hoitaakseen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat tehtävänsä tehokkaasti. Valvontatehtäväänsä hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä olisi vähintään oltava oikea-aikaisesti ja suoraan käytettävissään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toimintakertomus, sisäisen tarkastuksen toiminnon raportti, tarvittaessa ulkopuolisten tarkastajien havainnot ja huomiot sekä toimivaltaisen viranomaisen havainnot, merkityksellinen viestintä rahanpesun selvittelykeskusten kanssa sekä toteutetut valvontatoimenpiteet tai annettavaksi määrätty seuraamukset.

4.1.2 Johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen asema rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan järjestelmässä

16. Direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen osalta luotto- tai finanssilaitoksen johtotehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen olisi

- a) pantava täytäntöön ylimmän hallintoelimen hyväksymän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntastrategian noudattamisessa tarvittava asianmukainen ja tehokas

organisaatio- ja toimintarakenne ja kiinnitettävä siinä erityistä huomiota rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön riittävään toimivaltaan ja tämän toiminnolle osoitettujen henkilöresurssien ja teknisten resurssien asianmukaisuuteen, muun muassa siihen, että kyseisen toimihenkilön avuksi tarvitaan erityinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan yksikkö

- b) varmistettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sisäisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen täytäntöönpano
- c) tarkasteltava vähintään vuosittain rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toimintakertomus
- d) varmistettava, että toimivaltaiselle viranomaiselle raportoidaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta asianmukaisesti, oikea-aikaisesti ja riittävän yksityiskohtaisesti
- e) jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön operatiiviset toiminnot on ulkoistettu, varmistettava ulkoistamista koskevien Euroopan valvontaviranomaisten ohjeiden³ ja tarvittaessa sisäistä hallintoa ja ohjausta koskevien Euroopan valvontaviranomaisten ohjeiden⁴ noudattaminen ja saatava palveluntarjoajalta säännöllisiä raportteja ylimmälle hallintoelimelle tiedottamiseksi.

4.1.3 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen nimeäminen

17. Direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 4 kohdan mukaisesti nimettävällä ylimmän hallintoelimen jäsenellä olisi erityisesti oltava riittävästi tietoa, osaamista ja kokemusta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta, ja hänen olisi tunnettava hyvin luotto- tai finanssilaitoksen liiketoimintamalli ja toiminta-ala.

18. Direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla ylimmän hallintoelimen jäsenellä olisi oltava käytössään riittävästi aikaa ja resursseja, jotta hän pystyy suorittamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat tehtävänsä tehokkaasti. Hänen olisi raportoitava kattavasti jaksossa 4.1.5 tarkoitetuista tehtävistään ja tarvittaessa tiedotettava säännöllisesti ja ilman aiheetonta viivytystä valvontatehtävänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle.

4.1.4 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan toimivaan johtoon kuuluvan henkilön nimeäminen, kun ylintä hallintoelintä ei ole

19. Jos ylintä hallintoelintä ei ole, luotto- tai finanssilaitoksen olisi nimitettävä toimivaan johtoon kuuluva henkilö, joka on viime kädessä vastuussa direktiivin (EU) 2015/849

³ EPV:n ulkoistamista koskevat ohjeet: EBA/GL/2019/02; EIOPAn ohjeet ulkoistamisesta pilvipalvelujen tarjoajille: EIOPA-BoS-20-002; ESMA guidelines on outsourcing to cloud service providers: ESMA50-157-2403

⁴ Direktiivin 2013/36/EU mukaiset EPV:n ohjeet hallinnosta ja ohjauksesta, EBA/GL/2021/05, annettu 2. heinäkuuta 2021.

noudattamisessa tarvittavien lakien, asetusten ja hallinnollisten säännösten täytäntöönpanosta ja jolla on riittävästi aikaa, resursseja ja toimivaltaa, jotta hän voi suorittaa tehtävänsä tehokkaasti.

20. Edellä kohdassa 19 tarkoitettulla toimivaan johtoon kuuluvalla henkilöllä olisi oltava riittävästi tietoa, osaamista ja kokemusta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta ja hänen olisi tunnettava hyvin luotto- tai finanssilaitoksen liiketoimintamalli ja toiminta-ala. Lisäksi hänelle olisi annettava riittävästi aikaa, resursseja ja toimivaltaa, jotta hän voi suorittaa tehtävänsä tehokkaasti.

4.1.5 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen tai toimivaan johtoon kuuluvan henkilön tehtävät ja asema

21. Sanotun rajoittamatta ylimmän hallintoelimen yleistä ja yhteistä vastuuta luotto- tai finanssilaitosten olisi kohdassa 17 tarkoitettua ylimmän hallintoelimen jäsentä tai kohdassa 19 tarkoitettua toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä nimittäessään tunnistettava ja otettava huomioon mahdolliset eturistiriidat ja ryhdyttävä toimenpiteisiin niiden estämiseksi tai vähentämiseksi.

22. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen tai mahdollisesti nimetyn toimivaan johtoon kuuluvan henkilön olisi varmistettava, että koko ylin hallintoelin tai toimiva johto, jos ylintä hallintoelintä ei ole, on tietoinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien vaikutuksesta laitoksen koko liiketoimintaa koskevaan riskiprofiiliin. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen tai mahdollisesti nimetyn toimivaan johtoon kuuluvan henkilön vastuisiin olisi direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tehtävän suorittamiseksi ja erityisesti kyseisen direktiivin 8 artiklassa tarkoitettujen rahanpesun ja terrorismin riskien tehokasta vähentämistä ja hallitsemista koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanon osalta kuuluttava vähintään

- a) sen varmistaminen, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet, menettelytavat ja sisäiset valvontatoimenpiteet ovat riittäviä ja oikeasuhtaisia ottaen huomioon luotto- tai finanssilaitoksen ominaisuudet sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit, joille se altistuu
- b) arvioinnin tekeminen yhdessä ylimmän hallintoelimen kanssa siitä, olisiko asianmukaista nimittää johdon tasolla erillinen jaksossa 4.2.2 tarkoitettu rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö
- c) ylimmän hallintoelimen tukeminen arvioitaessa, tarvitaanko erityistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan yksikköä auttamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaa toimihenkilöä tämän tehtävien suorittamisessa, ottaen huomioon luotto- tai finanssilaitoksen koko ja monimutkaisuus sekä altistuminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille. Tämän yksikön henkilöstöllä olisi

oltava tarvittava asiantuntemus, osaaminen ja tiedot, jotta se pystyy auttamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaa toimihenkilöä, jonka olisi osallistuttava rekrytointiprosessiin

- d) sen varmistaminen, että ylimmälle hallintoelimelle raportoidaan määräajoin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toteuttamista toimista ja että ylimmälle hallintoelimelle annetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisesta riittävän ajoissa riittävän kokonaisvaltaiset tiedot, joita ylin hallintoelin tarvitsee sille osoitettujen tehtävien ja toimintojen suorittamiseen. Näiden tietojen tulisi kattaa myös luotto- tai finanssilaitoksen tapaamiset kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa ja yhteydenpito rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa, sanotun rajoittamatta epäilyttäviä liiketoimia koskevien ilmoitusten luottamuksellisuutta ja toimivaltaisen viranomaisen luotto- tai finanssilaitoksesta tekemien rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvien havaintojen, myös määrättyjen seuraamusten, luottamuksellisuutta
- e) tiedottaminen ylimmälle hallintoelimelle kaikista vakavista tai merkittävistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvistä tapauksista ja rikkomuksista sekä näihin liittyvien korjaustoimenpiteiden suositteleminen
- f) sen varmistaminen, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä i) on suoraan käytettävissään kaikki hänen tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat tiedot, ii) on riittävät henkilöresurssit ja tekniset resurssit sekä työkalut, jotta hän pystyy suorittamaan asianmukaisesti hänelle osoitetut tehtävät, ja iii) että hänelle tiedotetaan asianmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvistä tapahtumista ja puutteista, joita sisäiset valvontajärjestelmät sekä kansalliset ja, konsernin tapauksessa, ulkomaiset valvontaviranomaiset ovat havainneet.

23. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen tai mahdollisesti nimetyn toimivaan johtoon kuuluvan henkilön olisi oltava hallinnossa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön pääyhteyshenkilö. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan ylimmän hallintoelimen jäsenen tai mahdollisesti nimetyn toimivaan johtoon kuuluvan henkilön olisi lisäksi varmistettava, että kaikkiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviin huolenaiheisiin, joita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä on, puututaan asianmukaisesti, ja jos tämä ei ole mahdollista, johtotehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin tai tarvittaessa toimiva johto ottaa ne asianmukaisesti huomioon. Jos johtotehtäväänsä hoitava ylin hallintoelin tai tarvittaessa toimiva johto päättää olla noudattamatta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön suositusta, niiden on asianmukaisesti perusteltava ja kirjattava päätöksensä ottaen huomioon toimihenkilön esiin nostamat riskit ja huolet. Jos kyse on merkittävästä tapahtumasta, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa

koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä olisi oltava suora pääsy valvontatehtäväänsä hoitavaan ylimpään hallintoelimeen.

4.2 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön asema ja tehtävät

4.2.1 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön nimittäminen

24. Kun ylin hallintoelin päättää, nimitetäänkö rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, sen olisi otettava huomioon luotto- tai finanssilaitoksentoiminnan laajuus ja monimutkaisuus sekä sen altistuminen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille jaksossa 4.2.2 esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

25. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö olisi nimitettävä johdon tasolla. Hänellä olisi oltava riittävät valtuudet ehdottaa valvonta- tai johtotehtäväänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle omasta aloitteestaan kaikkia tarvittavia tai asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sisäisten toimenpiteiden vaatimustenmukaisuus ja tehokkuus.

26. Jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö nimitetään direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ylimmän hallintoelimen olisi määritettävä, hoidetaanko tehtävää kokoaikaisesti vai voiko työntekijä tai toimihenkilö hoitaa sitä niiden tehtävien lisäksi, joita hänellä jo on luotto- tai finanssilaitoksessa.

27. Jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävät päätetään osoittaa toimihenkilöille tai työntekijälle, jolla on jo muita tehtäviä tai toimintoja luotto- tai finanssilaitoksessa, ylimmän hallintoelimen olisi tunnistettava ja otettava huomioon mahdolliset eturistiriidat ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin niiden estämiseksi tai, jos se ei ole mahdollista, niiden hallitsemiseksi. Ylimmän hallintoelimen olisi varmistettava, että kyseisellä henkilöllä on riittävästi aikaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävien hoitamiseen.

28. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi oltava toimivaltaisen viranomaisen ja rahanpesun selvittelykeskuksen käytettävissä pyynnöstä, ja tämän vuoksi hänen olisi tyypillisesti oltava työsuhteessa ja työskenneltävä maassa, johon luotto- tai finanssilaitos on sijoittautunut.

29. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilö voi tehdä sopimuksen myös työskentelystä toisella oikeudenkäyttöalueella, jos se on oikeassa suhteessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiin, jolle luotto- tai

finanssilaitos altistuu, ja mikäli se sallitaan kansallisessa lainsäädännössä. Tällaisissa tapauksissa luotto- tai finanssilaitoksella olisi oltava käytössä tarvittavat järjestelmät ja valvontakäytännöt, joilla varmistetaan, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä on käytettävissä kaikki tarvittavat tiedot ja järjestelmät, joita tarvitaan hänen tehtäviensä suorittamiseen ja että hän on paikallisen rahanpesun selvittelykeskuksen ja toimivaltaisen viranomaisen tavattavissa viipymättä. Luotto- tai finanssilaitoksen olisi myös pystyttävä osoittamaan toimivaltaiselle viranomaiselle, että sen tämän osalta käyttöön ottamat toimenpiteet ovat riittäviä ja tehokkaita.

30. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi pystyttävä osoittamaan ja siirtämään jaksossa 4.2.4 tarkoitettuja tehtäviin muille hänen ohjauksessaan ja valvonnassaan toimiville toimihenkilöille ja työntekijöille edellyttäen, että lopullinen vastuu kyseisten tehtävien tehokkaasta suorittamisesta säilyy rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä.

31. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi oltava osa toista puolustuslinjaa ja siten riippumaton toiminto, ja seuraavien ehtojen olisi täytyttävä:

- a) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tulee olla itsenäinen liiketoimintalinjoista tai yksiköistä, joita hän valvoo eikä hän saa olla sellaisen henkilön alainen, jonka vastuulla on johtaa valvottavia liiketoimintalinjoja tai yksiköitä.
- b) Luotto- tai finanssilaitos on ottanut käyttöön sisäisiä menettelyjä, joilla varmistetaan, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä on aina rajoituksetta ja suoraan saatavilla kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen hänen tehtäviensä suorittamiseksi. Päätös siitä, mitä tietoja hänen saatavillaan tulisi tältä osin olla, on aina yksin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön.
- c) Jos kyse on merkittävästä tapahtumasta, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi pystyttävä raportoimaan valvontatehtävänsä hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle tai toimivalle johdolle, jos ylintä hallintoelintä ei ole, ja hänellä olisi oltava suora yhteys siihen.

4.2.2 Suhteellisuuskriteerit rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön nimittämistä varten

32. Luotto- tai finanssilaitoksen olisi nimittävä erillinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö, paitsi jos kyseessä on yksityisyrittäjä tai laitoksella on hyvin vähän työntekijöitä tai sillä on kohdassa 33 esitetyt syyt nimittämättä jättämiseen.

33. Kun ylin hallintoelin päättää olla nimittämättä erillistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaa toimihenkilöä, syyt siihen on perusteltava ja dokumentoitava, ja perusteluissa on viitattava nimenomaan vähintään seuraaviin kriteereihin:

- a) luotto- tai finanssilaitoksen liiketoiminnan luonne ja siihen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit niin, että otetaan huomioon sen maantieteellinen altistuminen, asiakaspohja, jakelukanavat sekä tarjolla olevat tuotteet ja palvelut
- b) sen oikeudenkäyttöalueella toteuttamien toimien koko, asiakasmäärä, liiketoimien määrä ja laajuus sekä kokoaikaista vastaavien työntekijöiden määrä
- c) luotto- tai finanssilaitoksen oikeudellinen muoto, myös se, kuuluuko luotto- tai finanssilaitos konserniin.

34. Jos erillistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaa toimihenkilöä ei nimitetä, luotto- tai finanssilaitoksen olisi järjestettävä niin, että kyseisen toimihenkilön tehtävät (ks. jäljempänä jakso 4.2.4 *Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävät ja asema*) suorittaa joko jaksossa 4.1.3 tarkoitettu ylimmän hallintoelimen jäsen tai jaksossa 4.1.4 tarkoitettu rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaava toimivaan johtoon kuuluva henkilö tai niistä huolehditaan ulkoistamalla operatiiviset tehtävät jaksossa 4.2.6 tarkoitettulla tavalla tai edeltävien vaihtoehtojen yhdistelmällä.

35. Kun rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö toimii vähintään kahden konserniin kuuluvan yhteisön puolesta tai hänellä on vastuullaan muita tehtäviä, luotto- tai finanssilaitoksen olisi varmistettava, että kyseinen toimihenkilö pystyy suorittamaan tehtävänsä tehokkaasti huolimatta näistä useista nimityksistä. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tulisi toimia eri yhteisöjen puolesta vain, jos yhteisöt kuuluvat samaan konserniin. Yhteissijoitusyritysten⁵ alan erityisen luonteen vuoksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö voisi kuitenkin työskennellä useille rahastoille.

4.2.3 Soveltuvuus, osaaminen ja asiantuntemus

36. Direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettun työntekijöiden taustaselvityksen osalta luotto- tai finanssilaitosten olisi ennen nimittämistä arvioitava, onko

⁵ Yhteissijoitusyrityksellä tarkoitetaan siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2009/65/EY 1 artiklan 2 kohdassa määriteltä yhteissijoitusyritystä tai direktiivin 2011/61/EU 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltä vaihtoehtoista sijoitusrahastoa.

rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä

- a) hänen tehtäviensä suorittamiseen tarvittava maine ja onko hän rehellinen ja lahjomaton
- b) rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva asianmukainen osaaminen ja asiantuntemus, muun muassa tietämystä sovellettavasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan säädös- ja sääntelykehyksestä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen täytäntöönpanosta
- c) riittävä tietämys ja ymmärrys luotto- tai finanssilaitoksen liiketoimintamalliin liittyvistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä, jotta hän voi suorittaa tehtävänsä tehokkaasti
- d) asiaankuuluva kokemus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien tunnistamisesta, arvioimisesta ja hallinnasta ja
- e) riittävästi aikaa ja palvelusvuosia, jotta hän pystyy suorittamaan tehtävänsä tehokkaasti, riippumattomasti ja itsenäisesti.

37. Luotto- tai finanssilaitosten olisi varmistettava, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toiminto toimii jatkuvasti osana sen yleistä liiketoiminnan jatkuvuuden hallintaa. Sen olisi otettava huomioon mahdollisuus siihen, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö lopettaa tehtävänsä, ja huolehdittava siitä, että saatavilla on henkilö, jolla on asianmukainen osaaminen ja asiantuntemus ja jolle kyseisen toimihenkilön tehtävät voidaan siirtää, jos tämä on poissa tietyn ajan tai tämän lahjomattomuus on kyseenalaistettu.

4.2.4 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävät ja asema

38. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön asema ja tehtävät on määritettävä selkeästi ja dokumentoitava.

a. Riskinarviointikehyksen laatiminen

39. Direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun riskin tunnistamisen ja arvioinnin osalta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi laadittava rahanpesun ja terrorismin riskien arviointikehykset koko liiketoimintaa koskevia ja yksittäisiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien arviointeja varten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevien EPV:n ohjeiden⁶ mukaisesti ja pidettävä sitä yllä.

⁶ EPV:n tarkistetut ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä: EPV/GL/2021/02

40. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi raportoitava koko liiketoimintaa koskevien ja yksittäisten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien arviointien tuloksista ylimmälle hallintoelimelle ylimmän hallintoelimen jäsenen kautta tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavalle toimivaan johtoon kuuluvalla henkilöllä tai suoraan ylimmälle hallintoelimelle, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tulisi ehdottaa ylimmälle hallintoelimelle toimenpiteitä, joihin on ryhdyttävä kyseisten riskien vähentämiseksi. Uuden tuotteen tai palvelun lanseerausta tai merkittäviä muutoksia olemassa oleviin tuotteisiin tai palveluihin, uusien markkinoiden kehittämistä tai uusiin toimintoihin ryhtymistä ei tulisi aloittaa ennen kuin niihin liittyvien riskien ymmärtämiseen ja hallintaan on riittävät resurssit ja ne on otettu kunnolla käyttöön.

b. Toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen laatiminen

41. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että käytössä on riittävät toimintaperiaatteet ja menettelytavat, joita pidetään ajan tasalla ja noudatetaan tehokkaasti jatkuvasti. Toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen olisi oltava oikeassa suhteessa luotto- tai finanssilaitoksen tunnistamiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi vähintään

- a) esitettävä luotto- tai finanssilaitoksen hyväksyttäväksi direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdan vaatimusten toteuttamiseksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat sekä valvontatoimenpiteet ja järjestelmät
- b) varmistettava, että luotto- tai -finanssilaitos panee rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat tehokkaasti täytäntöön vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevassa alakohdassa d kuvatus mukaisesti
- c) varmistettava, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat arvioidaan uudelleen määräajoin ja että niitä täydennetään tai päivitetään tarvittaessa
- d) ehdotettava, miten muutoksiin säädös- tai sääntelyvaatimuksissa tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeissä vastataan sekä, miten voidaan parhaiten puuttua seuranta- tai valvontatoimissa havaittuja puutteisiin tai vikoihin.

42. Direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen tulisi sisältää vähintään

- a) menetelmät koko liiketoimintaa koskevien sekä yksittäisten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien arvioimiseksi

- b) asiakkaan tuntemisvelvollisuus, ottaen huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskeissa EPV:n tarkistetuissa ohjeissa ⁷ esitetty, sekä asiakkaan hyväksymisprosessi sellaisena kuin se selitetään jäljempänä asiakkaita koskevassa alakohdassa c, erityisesti suuririskisten asiakkaiden osalta
- c) sisäinen raportointi (epätavanomaisten liiketoimien analyysi) ja epäilyttäviä liiketoimia koskevien ilmoitusten tekeminen rahanpesun selvittelykeskukselle
- d) tietojen säilyttäminen ja
- e) rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevat määräykset vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevan alakohdan d mukaisesti.

c. Asiakkaat, myös suuririskiset asiakkaat

43. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaa toimihenkilöä olisi kuultava ennen kuin toimiva johto tekee päätöksen asiakassuhteen aloittamisesta uusien suuririskisten asiakkaiden kanssa tai liikesuhteiden jatkamisesta suuririskisten asiakkaiden kanssa luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sisäisten riskiperusteisten toimintaperiaatteiden mukaisesti ja erityisesti tilanteissa, joissa toimivan johdon hyväksyntä vaaditaan yksiselitteisesti direktiivin (EU) 2015/849 nojalla. Jos toimiva johto päättää olla noudattamatta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön neuvoja, sen olisi kirjattava päätöksensä asianmukaisesti ja esitettävä, miten se aikoo hallita niitä riskejä, jotka rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö on tuonut esiin.

d. Vaatimusten noudattamisen valvonta

44. Osana toista puolustuslinjaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön vastuulla on valvoa, että luotto- tai finanssilaitos toimenpiteissään, toimintaperiaatteissaan, valvontatoimenpiteissään ja menettelytavoissaan noudattaa luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvoitteita. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi myös valvottava, että liiketoimintayksikköjen ja sisäisten yksikköjen (ensimmäinen puolustuslinja) käytössä olevia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia valvontatoimenpiteitä sovelletaan tehokkaasti.

⁷ Ohjeet, jotka on annettu direktiivin (EU) 2015/849 17 artiklan ja 18 artiklan 4 kohdan nojalla asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä tekijöistä, joita luotto- ja finanssilaitosten olisi tarkasteltava arvioidessaan yksittäisiin liikesuhteisiin ja yksittäisiin liiketoimiin liittyvää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä (jäljempänä 'rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevat ohjeet'). EPV/GL/2021/02

45. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa järjestelmää päivitetään tarvittaessa ja aina silloin, kun havaitaan puutteita, ilmenee uusia riskejä tai säädös- tai sääntelykehys on muuttunut.

46. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi suositeltava ylimmälle hallintoelimelle korjaavia toimenpiteitä, joihin on ryhdyttävä luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa järjestelmässä tunnistettujen heikkouksien, myös toimivaltaisten viranomaisten tai sisäisten tai ulkoisten tarkastajien tunnistamien heikkouksien, käsittelemiseksi.

e. Raportointi ylimmälle hallintoelimelle

47. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi neuvottava ylintä hallintoelintä toimenpiteissä, joilla varmistetaan sovellettavien lakien, asetusten, määräysten ja standardien noudattaminen, ja annettava arvionsa mahdollisten säädös- tai sääntely-ympäristön muutosten vaikutuksesta luotto- tai finanssilaitoksen toimiin ja vaatimusten noudattamista koskevaan järjestelmään.

48. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi saatettava ylimmän hallintoelimen tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan toimivaan johtoon kuuluvan henkilön tietoon

- a) alueet, joilla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia valvontatoimia olisi otettava käyttöön tai parannettava
- b) asianmukaiset parannukset, joita on ehdotettu edellä olevan alakohdan a osalta
- c) kaikkia merkittäviä korjausohjelmia koskeva edistymiskertomus vähintään kerran vuodessa kohdassa 50 tarkoitetun toimintakertomuksen osana sekä tapauskohtaisesti tai määräajoin sen mukaan, millaisista parannuksista on kyse, jotta voidaan antaa tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille altistumisen tasosta sekä toimenpiteistä, joita toteutetaan tai suositellaan näiden riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi
- d) se, ovatko rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalle toiminnolle osoitetut henkilöresurssit ja tekniset resurssit riittämättömiä ja pitäisikö niitä vahvistaa.

49. Luotto- tai finanssilaitoksen on oltava valmiina toimittamaan kohdassa 50 tarkoitettu toimintakertomus toimivaltaiselle viranomaiselle.

50. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi laadittava toimintakertomus vähintään vuosittain. Toimintakertomuksen olisi oltava oikeassa suhteessa luotto- tai finanssilaitoksen toimien laajuuteen ja luonteeseen nähden. Toimintakertomus voi tarvittaessa perustua muissa raporteissa

kansallisille toimivaltaisille viranomaisille jo lähetettyihin tietoihin. Toimintakertomuksen olisi sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:

1) Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien arvioinnin osalta:

- a) tiivistelmä direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklassa tarkoitetun koko liiketoimintaa koskevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvion tärkeimmistä havainnoista, jos tällainen päivitys on tehty edellisenä vuotena, ja vahvistus siitä, vaatikko toimivaltainen viranomainen sen toimittamista raportointivuonna⁸
- b) kuvaus mahdollisista muutoksista menetelmään, jota luotto- tai finanssilaitos käyttää yksittäisen asiakkaan riskiprofiilin arvioinnissa, korostaen sitä, miten muutokset ovat linjassa luotto- tai finanssilaitoksen koko liiketoimintaa koskevaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvion kanssa
- c) asiakkaiden luokittelu riskiluokittain, mukaan lukien lukumäärätiedot riskiluokittain asiakkaista, joiden osalta asiakkaan tuntemistietojen tarkistus ja päivitys on tekemättä
- d) tiedot ja tilastotiedot
 - i) havaittujen epätavanomaisten liiketoimien määrästä
 - ii) analysoitujen epätavanomaisten liiketoimien määrästä
 - iii) rahanpesun selvittelykeskukselle raportoitujen epäilyttävien liiketoimien tai toiminnan määrästä (toimintamaan mukaan eriteltynä)
 - iv) niiden asiakassuhteiden määrästä, jotka luotto- tai finanssilaitos on lopettanut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien huolenaiheiden vuoksi
 - v) rahanpesun selvittelykeskukselta, tuomioistuimilta ja lainvalvontaviranomaisilta saatujen tietopyyntöjen määrästä.

2) Resurssien osalta:

- e) lyhyt kuvaus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta organisaatorakenteesta ja tarvittaessa kaikista edeltävän vuoden aikana tehdyistä merkittävistä muutoksista ja niiden perustana olevista syistä
- f) lyhyt kuvaus luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalle toiminnolle osoittamista henkilöresursseista ja teknisistä resursseista
- g) tarvittaessa luettelo ulkoistetuista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevista prosesseista sekä kuvaus siitä, miten luotto- tai finanssilaitos on valvonut kyseisiä toimia.

⁸ Ks. rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevat EPV:n ohjeet (EBA/GL/2021/02)

3) Toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen osalta:

- h) tiivistelmä vuoden aikana tehdyistä tärkeistä toimenpiteistä ja käyttöön otetuista menettelytavoista, myös lyhyt kuvaus raportointivuoden aikana tehdyistä suosituksista sekä havaituista ongelmista, puutteista ja sääntöjenvastaisuuksista
- i) kuvaus vaatimusten noudattamista koskevista valvontatoimista, joita luotto- tai finanssilaitoksen työntekijät, toimihenkilöt, jakelijat ja palveluntarjoajat ovat tehneet luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen soveltamisen arvioimiseksi, sekä luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan käyttämien valvontatyökalujen riittävydestä
- j) kuvaus toteutetuista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevista koulutuksista ja seuraavan vuoden koulutussuunnitelmasta
- k) suunnitelma rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävään kuuluvista toimista seuraavalle vuodelle
- l) havainnot rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan kannalta merkittävistä sisäisistä ja ulkoisista tarkastuksista sekä kaikki edistys, jota luotto- tai finanssilaitos on saavuttanut näiden havaintojen käsittelyssä
- m) toimivaltaisen viranomaisen toteuttamat valvontatoimet, myös yhteydenpito luotto- tai finanssilaitoksen kanssa, toimitetut raportit, havaitut rikkomukset ja määrätyt seuraamukset sekä se, mitä luotto- tai finanssilaitos tekee korjatakseen havaitut rikkomukset, sekä korjaustoimen etenemisvaihe sanotun vaikuttamatta muuhun määräaikaisraportointiin, jota voidaan edellyttää valvonta- tai korjaustoimen osalta.

f. Epäilyttävistä liiketoimista raportointi

51. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön on direktiivin (EU) 2015/849 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettava kyseisen artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot. Sen osalta hänen on varmistettava, että muilla henkilöstön jäsenillä, joiden apua tarvitaan tämän toiminnon osien hoitamisessa, on kyseisessä tehtävässä auttamiseen tarvittava osaaminen, tietämys ja soveltuvuus. Mahdollisesti luovutettavien tietojen arkaluonteisuuteen ja salassapitoon sekä salassapitovelvoitteisiin, joita luotto- tai finanssilaitoksen on noudatettava, olisi kiinnitettävä asianmukaista huomiota.

52. Kun rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö toimittaa rahanpesun selvittelykeskukselle tietoja direktiivin (EU) 2015/849 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti, hänen olisi varmistettava, että tiedot toimitetaan tehokkaasti ja niin, että niiden toimitusmuodossa ja -tavassa noudatetaan kaikkia kansallisen rahanpesun selvittelykeskuksen antamia ohjeita. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi kyseisen säännöksen mukaisessa tehtävässään

- a) tunnettava liiketoimien seurantaan koskevan järjestelmän toiminta ja rakenne, mukaan lukien luotto- tai finanssilaitokseen kohdistuvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien mukaiset skenaariot, sekä varoitusten käsittelyssä noudatettavat sisäiset menettelytavat
- b) saatava luotto- tai finanssilaitoksen työntekijöiden, toimihenkilöiden tai jakelijoiden laatimia taikka luotto- tai rahoituslaitoksen järjestelmien muutoin tuottamia raportteja tietoon tulleista tai epäilyistä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen tapauksista tai siitä, että henkilö on saattanut olla, on tai voi olla yhteyksiä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen
- c) varmistettava, että nämä raportit käsitellään ripeästi, jotta voidaan selvittää, tiedetäänkö tai epäilläänkö, että varat ovat rikollisen toiminnan, muun muassa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen, tuottoja tai että henkilöllä on saattanut olla, on tai voi olla yhteyksiä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen; ; rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi myös määritettävä, dokumentoitava ja toteutettava saatujen sisäisten raporttien priorisointiprosessi, jotta erityisen suuririskisiä tilanteita koskevat sisäiset raportit käsitellään riittävän kiireellisinä
- d) saatuja raportteja arvioidessaan pidettävä kirjaa kaikista tehdyistä arvioista sekä kaikesta rahanpesun selvittelykeskukselta myöhemmin saadusta palautteesta, jotta jatkossa epäilyttävät liiketoimet havaitaan paremmin
- e) varmistettava, että tieto tai epäily rahanpesusta tai terrorismin rahoituksesta tai henkilön yhteyksistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen ilmoitetaan ripeästi rahanpesun selvittelykeskukselle toimittamalla raportissa tosiseikat, tapahtumat tai tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen epäilyn tai rahanpesun tai terrorismin rahoittamista koskevan tiedon perustelemiseksi
- f) varmistettava, että kaikkiin rahanpesun selvittelykeskuksen tietopyyntöihin vastataan ripeästi ja kattavasti ja
- g) pohdittava säännöllisesti syitä siihen, miksi epätavanomaisesta toiminnasta tai liiketoimista aiheutuneista hälytyksistä ei ole tehty sisäisiä ilmoituksia, jotta voidaan selvittää, onko ongelmia, joihin on puututtava epäilyttävien toimien tai liiketoimien tehokas havaitsemisen varmistamiseksi.

53. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että luotto- tai finanssilaitos pystyy sisäisten valvontatoimenpiteidensä avulla noudattamaan kaikkia rahanpesun selvittelykeskuksen antamia ohjeita.

54. Luotto- tai finanssilaitosten olisi korostettava esihenkilöilleen ja työntekijöilleen, että näiden on noudatettava tiukasti kieltoa antaa asiakkaalle tai kolmansille osapuolille tietoa siitä, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen analyysi on käynnissä tai että se voidaan aloittaa, ja rajoitettava näiden tietojen saatavuus henkilöihin, jotka tarvitsevat niitä tehtäviensä suorittamiseksi. Vaikka luotto- tai rahoituslaitoksessa sovelletaan salassapitovelvollisuutta, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi silti harkittava huolellisesti, kenelle luotto- tai rahoituslaitoksessa annetaan

tietoa joko rahanpesun selvittelykeskukselle toimitetuista raporteista tai rahanpesun selvittelykeskukselta saaduista tietopyynnöistä. Raportointimenettelyn olisi oltava luottamuksellinen ja raportin laatimiseen ja välittämiseen osallistuvien henkilöiden henkilöllisyys olisi suojattava tietosuojakäytännöillä.

g. Koulutus ja tietoisuus

55. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskeissa EPV:n ohjeissa⁹ täsmennetyn direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun veloitteen mukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi tiedotettava henkilöstölle asianmukaisesti niistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä, joille luotto- tai finanssilaitos altistuu. Tähän kuuluvat muun muassa rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevat menetelmät, suuntaukset ja luokitukset sekä näiden riskien hallitsemiseksi luotto- tai finanssilaitoksessa käyttöön otettu riskiperusteinen toimintamalli. Näitä tietoja voidaan antaa eri tavoin, muun muassa yhtiön sisäisissä kirjeissä, intranetissä ja kokouksissa.

56. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi valvottava käynnissä olevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan koulutusohjelman laatimista ja toteuttamista. Henkilöstön koulutusta koskeva vuosisuunnitelma olisi yhteistyössä luotto- tai finanssilaitoksen henkilöstöosaston kanssa dokumentoitava ja esitettävä kohdassa 50 tarkoitetussa ylimmälle hallintoelimelle osoitettavassa toimintakertomuksessa.

57. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että luotto- tai finanssilaitoksessa käytössä olevista sisäisistä raportointimenetelystä tiedotetaan koko henkilöstölle.

58. Yleisen koulutuksen lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi direktiivin (EU) 2015/849 46 artiklan 1 kohdan nojalla arvioitava erityiset koulutustarpeet luotto- tai finanssilaitoksessa ja varmistettava, että eritasoisille rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille altistuville henkilöille annetaan riittävää teoreettista ja käytännön koulutusta. Näitä henkilöitä ovat muun muassa

- a) rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön alaisuudessa vaatimusten noudattamista koskevassa toiminnossa työskentelevät henkilöt
- b) asiakkaisiin yhteydessä olevat henkilöt tai henkilöt, joiden tehtävänä on suorittaa asiakkaiden liiketoimia (työntekijät, toimihenkilöt ja jakelijat)
- c) henkilöt, jotka vastaavat sellaisten menettelytapojen tai sisäisten työkalujen kehittämisestä, joita käytetään toimissa, jotka voivat olla alttiita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskille.

⁹ Ohje 6: Koulutus EPV:n tarkistetuissa ohjeissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä: EPV/GL/2021/02

59. Eritasoisille rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille altistuville henkilöille toteutettujen erityisten koulutusohjelmien sisältöä olisi mukautettava riskialttiuden perusteella rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskeissa EPV:n tarkistetuissa ohjeissa¹⁰ kuvatulla tavalla.

60. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi määritettävä arviointi-indikaattorit annetun koulutuksen tehokkuuden tarkistamiseksi.

61. Jos luotto- tai finanssilaitos ottaa käyttöön ulkomailla, esimerkiksi sen rekisteröidyssä toimipaikassa tai emoyrityksessä, laaditun koulutus- ja valistusohjelman, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että kyseinen ohjelma mukautetaan ottamaan huomioon kansallisella tasolla sovellettava sääntely, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen tyyppitapaukset sekä erityisesti luotto- tai finanssilaitoksen toiminta.

62. Jos koulutustoimia ulkoistetaan palveluntarjoajalle, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi varmistettava, että i) palveluntarjoajalla on riittävä tietämys rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta annettavan koulutuksen laadun takaamiseksi, ii) ulkoistamisen hallinnalle on asetettu ehdot ja niitä noudatetaan ja iii) koulutuksen sisältö on mukautettu kyseisen luotto- tai finanssilaitoksen erityisominaisuuksiin.

4.2.5 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon ja muiden toimintojen välinen suhde

63. Sekä vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan riippumattoman toiminnon olisi sijaittava luotto- ja finanssilaitosten toisessa puolustuslinjassa.

64. Jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toiminto on eri kuin yleinen vaatimusten noudattamista valvova toiminto, sen lisäksi, mitä hallintoa ja ohjausta koskevista EPV:n ohjeista¹¹ määrätään avoimesta ja dokumentoidusta päätöksentekoprosessista ja vastuiden ja toimivallan selkeästä jakamisesta sen sisäisessä valvontakehyksessä, luotto- tai finanssilaitosten olisi noudatettava tässä jaksossa esitettyjä määräyksiä.

65. Direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettua riippumatonta tarkastustoimintoa ei pitäisi yhdistää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaan toimintoon.

¹⁰ Ohje 6: *Koulutus* EPV:n tarkistetuissa ohjeissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä: EPV/GL/2021/02

¹¹ Direktiivin 2013/36/EU mukaiset EPV:n ohjeet hallinnosta ja ohjauksesta: EBA/GL/2021/05; ESMAn ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFID II:n vaatimuksista tietyiltä osin: ESMA35-36-1946; EIOPAn hallintojärjestelmää koskevat ohjeet: EIOPA-BoS-14/253 FI

66. Mikäli luotto- tai finanssilaitoksella on riskinhallintatoiminto ja, mikäli se on perustanut riskikomitean, näillä olisi oltava käytettävissään tehtävänsä täyttämiseen tarvittavat asiaankuuluvat tiedot. Niitä ovat muun muassa tiedot asiaankuuluvilta organisaation laajuisilta ja sisäisiltä valvontatoiminnoilta, kuten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toiminnolla.

67. Riskinhallinnan päällikön ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi tehtävä hyvää yhteistyötä tietojen vaihdossa. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi tehtävä yhteistyötä riskinhallinnan kanssa, jotta voidaan laatia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat menetelmät, jotka ovat yhdenmukaisia luotto- tai finanssilaitoksen riskinhallintastrategian kanssa.

4.2.6 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön operatiivisten toimintojen ulkoistaminen

68. Jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön operatiivisten toimintojen ulkoistaminen sallitaan kansallisessa lainsäädännössä, luotto- tai finanssilaitosten olisi EPV:n ulkoistamista koskevien ohjeiden¹² lisäksi otettava tarvittaessa huomioon seuraavat keskeiset periaatteet:

- a. Luotto- tai finanssilaitoksella on lopullinen vastuu säädös- ja sääntelyvelvoitteiden noudattamisesta riippumatta siitä, onko tietyt toiminnot ulkoistettu vai ei.
- b. Luotto- tai finanssilaitoksen ja palveluntarjoajan oikeudet ja velvollisuudet olisi määritettävä selkeästi ja esitettävä kirjallisessa sopimuksessa.
- c. Ulkoistamista käyttävän luotto- tai finanssilaitoksen on vastuussa tarjotun palvelun laadun seurannasta ja valvonnasta.
- d. Konsernin sisäiseen ulkoistamiseen olisi sovellettava samaa sääntelykehystä kuin ulkoistettaessa konsernin ulkopuolisille palveluntarjoajille¹³.
- e. Toimintojen ulkoistaminen ei voi johtaa ylimmän hallintoelimen velvollisuuksien delegoimiseen. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviä strategisia päätöksiä ei tule ulkoistaa. Näitä päätöksiä ovat erityisesti
 - i. koko liiketoimintaa koskevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvion hyväksyminen
 - ii. päätös luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan sisäisestä järjestämisestä
 - iii. rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sisäisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen hyväksyminen

¹² EPV:n ulkoistamista koskevat ohjeet: EBA/GL/2019/02; EIOPAn ohjeet ulkoistamisesta pilvipalvelujen tarjoajille: EIOPA-BoS-20-002; ESMA guidelines on outsourcing to cloud service providers: ESMA50-157-2403

¹³ Helmikuun 25. päivänä 2019 ulkoistamisesta annettujen EPV:n ohjeiden taustajaksojen kohta 27: EBA/GL/2019/02

- iv. tiettyyn liikesuhteeseen liittyvän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin määrittämiseen käytettävän menetelmän hyväksyminen ja riskiprofiilin määrittäminen
- v. niiden kriteerien hyväksyminen, joita luotto- tai finanssilaitos käyttää epäilyttävien tai epätavanomaisten liiketoimien havaitsemiseen sen jatkuvaa valvontaa ja/tai raportointia varten.

Luotto- ja finanssilaitoksilla on lopullinen vastuu päätöksestä ilmoittaa epäilyttävät liiketoimet rahanpesun selvittelykeskukselle, myös silloin, kun epäilyttävien liiketoimien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen on ulkoistettu.

69. Luotto- ja finanssilaitosten olisi noudatettava ulkoistamista koskevissa EPV:n ohjeissa esitettyä ulkoistamisprosessia, kun rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toiminnon operatiiviset tehtävät ulkoistetaan palveluntarjoajalle. Tähän kuuluu ulkoistamisen merkityksellisten riskien tunnistaminen ja arviointi, ulkoistamispäätöksen perustelu sen tavoitteiden perusteella (pyritäänkö sillä varmistamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan resurssien jakaminen mahdollisimman hyvin koko konsernissa vai suhteellisuuskriteerien perusteella), yritystarkastuksen tekeminen mahdollisesta palveluntarjoajasta ja sopimuksen tekeminen ulkoistamisesta.

70. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon tehtäviä ulkoistavan luotto- tai finanssilaitoksen olisi annettava sen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtäväksi

- i) valvoa palveluntarjoajan toimintaa, jotta voidaan varmistaa, että luotto- tai finanssilaitos pystyy ulkoistamisen ansiosta noudattamaan tehokkaasti kaikkia sen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviä säädös- ja sääntelyvelvoitteita
- ii) tarkastaa määräajoin, että palveluntarjoaja noudattaa sopimuksesta johtuvia sitoumuksia. Dokumentoidun analyysin mukaisesti määräaikaistarkastuksessa olisi varmistettava, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toiminnolla on keinot testata ja valvoa säännöllisesti ja satunnaisesti, että palveluntarjoajan velvoitteita noudatetaan. Asiakastietojen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toiminnolla ja toimivaltaisella viranomaisella olisi oltava palveluntarjoajan järjestelmien/tietokantojen käyttöoikeudet
- iii) raportoida ulkoistamisesta ylimmälle hallintoelimelle osana rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön toimintakertomusta tai milloin tahansa, kun olosuhteet sitä edellyttävät, erityisesti, jotta kaikki tarvittavat korjaustoimenpiteet voidaan toteuttaa mahdollisimman pian.

71. Jos luotto- tai finanssilaitoksella ei ole muita omia toimihenkilöitä tai työntekijöitä kuin ylin hallintoelin, se voi ulkoistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien

vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon palveluntarjoajalle. Tällaisissa tapauksissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi oltava jonkin palveluntarjoajan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö, jolla on kokemusta tai tietämystä sellaisista toimista tai liiketoimista, joita luotto- tai finanssilaitos harjoittaa.

72. Silloin, kun luotto- tai finanssilaitos hyödyntää konsernin sisäistä ulkoistamista, sen olisi erityisesti ryhdyttävä toimenpiteisiin, joita tarvitaan kaikkien sellaisten eturistiriitojen tunnistamiseksi ja käsittelemiseksi, joita tällaisesta ulkoistamisesta voi johtua. Konsernin emoyrityksen olisi

- a) varmistettava, että kun kyse on konsernin sisäisestä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan ulkoistamisesta, kyseessä olevista yhteisöistä laaditaan luettelo, jotta voidaan määrittää toisiinsa liittyvät toiminnot ja oikeushenkilöt, ja että luettelo annetaan säännöllisesti sen tutustuttavaksi, ja
- b) varmistettava, että konsernin sisäisellä ulkoistamisella ei vaaranneta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien velvoitteiden noudattamista kussakin tytäryrityksessä, sivuliikkeessä tai muun muotoisessa yrityksessä.

73. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien tehtävien ulkoistamiseen kolmansiin maihin sijoittautuneille palveluntarjoajille olisi sovellettava lisätoimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa, että ulkoistaminen ei palveluntarjoajan sijainnin vuoksi lisää riskiä siitä, että säädös- ja sääntelyvaatimuksia ei noudateta tai että ulkoistetut tehtävät suoritetaan tehottomasti. Lisäksi on varmistettava, että sillä ei estetä toimivaltaista viranomaista käyttämästä valvontavaltuuksiaan tehokkaasti palveluntarjoajaan nähden.

4.3 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toiminnon järjestäminen konsernin tasolla

4.3.1 Konsernin tilannetta koskevat yleiset säännökset

74. Luotto- tai finanssilaitoksen olisi mukautettava sisäistä valvontakehystään liiketoimintansa erityispiirteiden ja monitahoisuuden sekä siihen liittyvien riskien mukaisesti ja otettava huomioon konsernin tilanne.

75. Luotto- tai finanssilaitoksen olisi varmistettava, että jos emoyritys on luotto- tai finanssilaitos, sillä on riittävät tiedot ja se pystyy arvioimaan koko konsernia koskevaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiprofiilia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevien EPV:n ohjeiden¹⁴ mukaisesti.

76. Jos luotto- tai finanssilaitos on konsernin emoyritys, sen olisi varmistettava, että kullakin ylimmällä hallintoelimeillä, liiketoiminnan osa-alueella ja sisäisellä yksiköllä, mukaan lukien

¹⁴ EPV:n tarkistetut ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä: EPV/GL/2021/02

jokaisella sisäisen valvonnan toiminnolla, on sen tehtävien suorittamiseen tarvittavat tiedot. Sen olisi erityisesti varmistettava asianmukaisten tiedonvaihto liiketoiminta-alueiden ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen noudattamista valvovan toiminnon sekä mahdollisen erillisen säännösten noudattamista valvovan toiminnon välillä konsernin tasolla sekä konsernin tason sisäisten valvontatoimintojen päälliköiden ja luotto- tai finanssilaitoksen ylimmän hallintoelimen välillä.

4.3.2 Ylimmän hallintoelimen asema rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan osalta konsernin tasolla

77. Jos emoyritys on luotto- tai finanssilaitos ja siten ilmoitusvelvollinen direktiivin (EU) 2015/849 mukaisesti, sen ylimmän hallintoelimen olisi suoritettava vähintään seuraavat tehtävät:

- a) Jotta pystytään kartoittamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit, joille kukin konserniyhteisö altistuu, sen olisi varmistettava, että konserniyhteisöt tekevät omat koko liiketoimintaa koskevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvionsa koordinoitusti ja yhteisen menetelmän mukaisesti, mutta käsittelevät niissä omia erityispiirteitään ottaen huomioon direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 1 kohdan ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevat EPV:n tarkistettut ohjeet¹⁵.
- b) Kun konsernin ylimmän hallintoelimen jäsen tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaava toimivaan johtoon kuuluva henkilö tai suoraan konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö ilmoittaa sille toimivaltaisen viranomaisen konsernin yhteisössä tekemistä valvontatoimista tai niissä havaituista puutteista, sen olisi varmistettava, että tytäryritys tai sivuliike tekee korjaustoimenpiteet ajoissa ja tehokkaasti.

4.3.3 Toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset konsernin tasolla

78. Täytäntöönpannassa direktiivin (EU) 2015/849 45 artiklassa tarkoitettuja koko konsernia koskevia toimintaperiaatteita ja menettelyjä, direktiivin (EU) 2015/849 mukaan ilmoitusvelvollisen emoyrityksenä toimivan luotto- tai finanssilaitoksen ja sen tytäryrityksen tai sivuliikkeen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä aiheuttavien tehtävien, kuten kaupallisen toiminnon, synnyttämät eturistiriidat eivät saisi vaarantaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista, ja eturistiriitoja olisi hallittava.

79. Emoyrityksenä toimivan luotto- tai finanssilaitoksen olisi

- a) nimitettävä ylimmän hallintoelimensä jäsen tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaava toimivaan johtoon kuuluva henkilö emoyrityksen tasolla toimivaan johtoon kuuluvista henkilöistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö
- b) järjestettävä konsernitason organisaatio ja operatiivinen koordinaattorakenne, jossa konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavalla johdolla on riittävät

¹⁵ EPV:n tarkistettut ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä: EPV/GL/2021/02

päätöksentekovaltuudet tehokkaasti hallita ja torjua rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä, suhteellisuusperiaatteen ja sovellettavan kotimaisen lainsäädännön mukaisesti

- c) hyväksyttävä konsernin sisäiset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat ja varmistettava, että ne ovat yhdenmukaisia konsernin rakenteen sekä siihen kuuluvien luotto- tai finanssilaitosten koon ja ominaisuuksien kanssa
- d) perustettava sisäiset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan valvontamekanismit konsernin tasolla
- e) arvioitava määräajoin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen tehokkuutta konsernin tasolla ja
- f) nimitettävä luotto- tai finanssilaitoksille, joilla on sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä kotimaassa, toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa, konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvova toimihenkilö koordinaattoriksi sen varmistamiseksi, että kaikissa finanssitoimintaan osallistuvissa konsernin yhteisöissä pannaan täytäntöön konsernin toimintaperiaatteet sekä riittävät ja asianmukaiset järjestelmät ja menettelyt, jotta rahanpesua ja terrorismin rahoitusta voidaan estää tehokkaasti.

80. Konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi tehtävä kokonaisvaltaista yhteistyötä kunkin yhteisön rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön kanssa.

81. Konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävänä olisi oltava ainakin

- a) koordinoida konserniin kuuluvien yhteisöjen paikallistasolla tekemiä koko liiketoimintaa koskevia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvioita ja järjestää niiden tulosten kokoaminen, jotta saadaan kunnollinen kokonaiskäsitys niiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien luonteesta, voimakkuudesta ja sijainnista, joille konserni kokonaisuudessaan altistuu
- b) laatia koko konsernia koskeva rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvio. Tämän osalta konsernin emoyrityksen olisi otettava sen konsernitason rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien hallintajärjestelmässä huomioon sekä konsernin eri yhteisöjen yksittäiset riskit että niiden mahdolliset keskinäiset suhteet, joilla voisi olla huomattava vaikutus riskeille altistumiseen konsernitason tasolla. Tässä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota riskeihin, joille kolmansiin maihin sijoittautuneet konsernin sivuliikkeet tai tytäryritykset altistuvat, erityisesti, jos niihin kohdistuu suuri rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riski
- c) määrittää konsernitason rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat vaatimukset ja varmistaa, että yhteisötason paikallisissa toimintaperiaatteissa ja menettelytavoissa noudatetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa lainsäädäntöä ja määräyksiä, jotka tulevat sovellettavaksi kuhunkin konsernin yksittäiseen yhteisöön, ja että ne ovat myös yhteensopivia määritettyjen konsernia koskevien vaatimusten kanssa

- d) koordinoida rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien paikallisten eri vaatimusten noudattamista konsernin eri operatiivisissa yhteisöissä valvovien toimihenkilöiden toimia, jotta voidaan varmistaa heidän työnsä johdonmukaisuus
- e) valvoa, että kolmansissa maissa sijaitsevat sivuliikkeet ja tytäryritykset noudattavat EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia säännöksiä erityisesti silloin, jos rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistä koskevat vaatimukset eivät ole yhtä tiukkoja kuin direktiivissä (EU) 2015/849 asetetut vaatimukset¹⁶
- f) laatia koko konsernia koskevat toimintaperiaatteet, menettelytavat ja toimenpiteet, jotka koskevat erityisesti tietosuojaa ja tietojen jakamista konsernissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa varten kansallisten säädösten mukaisesti
- g) varmistaa, että konsernin yhteisöillä on asianmukaiset menettelyt ilmoitusten tekemiseksi epäilyttävistä liiketoimista ja tietojen jakamiseksi, mukaan lukien tiedot tehdyistä epäilyttäviä liiketoimia koskevista ilmoituksista (ottaen kuitenkin huomioon mahdolliset kansalliset salassapitosäännökset).

82. Konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön olisi laadittava toimintakertomus vähintään vuosittain ja esitettävä se konsernin ylimmälle hallintoelimelle. Kohdassa 50 esitettyjen seikkojen lisäksi konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön kertomuksessa olisi oltava vähintään seuraavat sivuliikkeiden ja tytäryritysten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvoilta toimihenkilöiltä saadut tiedot:

- a) konsernin tasolla kootut tilastotiedot, erityisesti riskille altistumisesta ja epäilyttävistä toimista
- b) yhdessä tytäryrityksessä tai sivuliikkeessä havaittujen ominaisriskien seuranta myös muissa tytäryrityksissä ja sivuliikkeissä sekä analyysi näiden vaikutuksista jäännösriskiin
- c) valvojan arviot, luotto- tai finanssilaitoksen tytäryritysten tai sivuliikkeiden sisäiset tai ulkoiset tarkastukset, myös luotto- tai finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevissa toimintaperiaatteissa ja menettelytavoissa havaitut vakavat heikkoudet, ja toimet tai korjaavia toimenpiteitä koskevat suositukset ja
- d) tiedot tytäryritysten ja sivuliikkeiden ohjauksesta ja valvonnasta keskittyen tarvittaessa erityisesti suuririskisissä maissa sijaitseviin.

83. Tytäryrityksen tai sivuliikkeen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovalla toimihenkilöllä olisi oltava suora raportointisuhde konsernin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovaan toimihenkilöön.

84. Konsernin olisi varmistettava, että yhteisöissä käyttöön otetut toimintaperiaatteet ja menettelytavat ovat yhdenmukaisia konsernin menettelytapojen ja toimintaperiaatteiden kanssa

¹⁶ Ks. myös 6. joulukuuta 2017 annetut Euroopan valvontaviranomaisen tekniset sääntelystandardit koko konsernia koskevien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden täytäntöönpanosta kolmansissa maissa (englanniksi): JC 2017 25

siinä määrin kuin se on sallittua sovellettavan kansallisen lain nojalla. Suhteellisuuskriteerien perusteella luotto- tai finanssilaitosten olisi tarvittaessa perustettava valvontatehtäväänsä hoitavan ylimmän hallintoelimen komiteoita (myös vaatimusten noudattamisesta vastaava komitea) hallintoa ja ohjausta koskevien EPV:n tarkistettujen ohjeiden jaksossa 5¹⁷ esitetyn mukaisesti.

¹⁷ Direktiivin 2013/36/EU mukaiset EPV:n tarkistettut ohjeet hallinnosta ja ohjauksesta: EPV/GL/2021/05